

Kompletterande remissvar från kommunlistan *Politiskt Alternativ* gällande ”Komplement till budgetförslag enligt remiss 2012-2014” daterad 2011-10-20

1. Övergripande inledning

1.1. Förstärkta intäkter, tillfälliga lösningar i ett prekärt läge

I ett försök att ta höjd i budgeten, när den globala krisen inträtt 2008, visade alliansen mod med ett drastiskt förslag om en (1) kronas höjning av kommunalskatten. Hur det bidde en tumme, 30 öre, påvisar vilket starkt oppositionstryck socialdemokraterna skapade. Enligt vår uppskattning krävdes 50 öre för att upprätthålla god ekonomisk hushållning. Här är det första misstaget, enligt vårt förmenade. Kommunens ekonomi hade behövt stärkas med ytterligare 2-7 mkr efterföljande år.

När sedan årsredovisningen skulle fastställas för 2010 kan man förstå nödvändigheten av periodisering av medel från Migrationsverket. Men det är obegripligt att majoriteten ytterligare skulle minska resultatet med cirka 4½ mkr – med vissheten om 2011 och 2012 som tunga år. Enligt balanskravet kan saken betraktas som om 1,5 mkr måste sparas årligen över en treårsperiod – tyngt av omnämnda ovilja att acceptera en nödskattehöjning. Ansvar för konsekvenserna, främst sprungna ur partipolitik, blir nu kommunfullmäktiges.

Politiskt Alternativ anser det vara anmärkningsvärt att ett föreslaget hyreskontrakt (september 2010) för nya Regnbågen försvann hösten 2010. Hyreskontraktet, finansierande ombyggnationerna över tio år, försvann sedan från budgeten efter maktskiftet. Hur detta kunde ske, verkar ingen kunna ge ett svar på. En dryg miljon kunde fördelats över ett decennium – ett klokt sätt att hantera nya lokalbehov när intäktssidan viker och förskoleavdelningar varit ofinansierade.

”Efterdebiteringen” om 3,16 miljoner kr lägger endast sten på börda – helt i onödan. Politiskt Alternativ ser helst att grundtanken återställs och VIBO gör en ägarutdelning om 2,5 miljoner kr under 2012, där hyreskontraktet, underskrivet av VIBO, kontrasigneras av Vilhelmina kommun. På så vis ökar intäkterna för 2012 och Politiskt Alternativ ser här möjligheten till en tillfällig ramökning – vilket vi förespråkar. Detta i ljuset av orimliga besparingskrav inom förskoleverksamheten inom KUN, respektive behovet av stärkt preventivt arbete inom ramen för socialnämndens verksamhet. De medel vi i detta yttrande föreslår tillskjuta med, inom flera verksamheter, 2,5 mkr, balanseras och härrör från beloppet 3,16 mkr.

Politiskt Alternativ ser i skogligt ägarperspektiv möjligheten att öka intäkter, om så är genomförbart, för att skapa en större utdelning än normalt. Här aviserar inte PA några belopp utan pekar på möjligheten till utökade direktiv till kommunens skogsförvaltare för verksamhetsåret 2012.

1.2 Organisationsförändringar

Politiskt Alternativ har i tidigare remissyttrande pekat på reformering av utvecklings- och näringslivsarbetet. En *utvecklingsenhet*, där näringsenheten slås samman med Lärcentrum, samt efter utredning, tillförs helt eller valda delar av Kultur och Fritid. Där kultur och turistisk verksamhet är självklara tillväxtkomponenter i en kommunal utvecklingsverksamhet.

Vi underströk tidigare att Immigrationservice borde kvarligga i denna verksamhets hägn, liksom att ensamkommande flyktingbarn här borde ingå. Bildning, utbildning, fortbildning är grundbulten för en framgångsrik integration och mottagning – och tillväxtmöjligheter. En fortsatt skyndsamt beredning föreslås gällande en *utvecklingsenhet* (arbetsnamn).

1.3 Områden som bör prioriteras och utredas per omgående

- a) En bygge- och byautvecklingsplan som tar sikte på en hållbar utveckling i hela kommunen, men särskilt understryker byarna där befintlig förskola/skola och affär idag finns. En politisk kraftsamling kring frågorna, tror vi också kan fungera mobiliserande på läns-, region- och riksnivå.
- b) Att ”familjens hus” omgående utreds nogsamt och projekteras, där vi tror på möjligheten till en helt ny lösning, där flera verksamheter ges rum, i samverkan med Landstinget. PA ställer sig i ljuset av detta skeptisk till fler förskoleavdelningar på Strandvägen. Kommunen behöver en ändamålsenlig ny lösning, inte en barnomsorgspolitik som fortsätter ta utgångspunkt i VIBO:s vakanser på Strandvägen. ”Kefas” är ingen långsiktig lösning, men vi tror förskolan kan fungera under övergångsperioden – över ett par år.
- c) Utreda möjligheten till utträde ur Länsstrafiken och utreda egen upphandling av linjetrafik. Samma sak med landstingets reseservice som var mer kostnadseffektiv förr, i egen regi. Nya lösningar måste till. Kostnadsrusningen blir ett än tyngre ok de närmaste åren och omgående utreda vilka ytterligare busslinjer/turer inom kommunen som kan ersättas med ringbilar.

2. Kommunstyrelsen

[här omnämns endast de förslag vi har alternativa ställningstagande till]

2.1 Lärcentrum inkl. Immigrationservice

d) Det har hävdats att det inte spelar någon roll, för samverkansfunktionen, om verksamheterna tillhör olika förvaltningar. Dock konstateras nu planerna att flytta Immigrationservice rent fysiskt. En välfungerande modell kommer då brytas sönder och vi tror åtgärden och flytten blir kontraproduktiv. Med grund i den enda konsekvensbeskrivningen, utförd av Lärcentrum, vidhåller vi i PA vårt ställningstagande: Låt verksamheterna vara, till dess en ”utvecklingsenhet” är fullt utredd, för att slippa onödiga och kostsamma omorganisationer och negativa effekter.

f) Beträffande eventuellt förslag om nedläggning eller uppskjutande av omvårdnadsprogrammet Vux tror vi inte ens det är en kortsiktig besparing. Risken att förlora studenter och skapa utflyttning är högst sannolik, då det finns efterfrågan på utbildningsplatser samt behov från ”branschen”.

Sparförslagen:

Då redan ”steget före” är vilande under hösten 2011, kan den så förbli även under 2012, vilket innebär en smärre besparing om 49 tkr.

Dock tror vi inte på nedläggning av kurs KemiA. Vi hänvisar till grundutbudet, för att det ska vara möjligt att studera. Samma sak med datautbildning inom Lapplandsvux. Vi tror att utbudsbredd är viktigt att vidmakthålla, i så stor utsträckning det går, för att skapa attraktivitet och studiemöjligheter i Vilhelmina. Således förordar vi inte en besparingen på totalt $42+41=83$ tkr.

2.2 Räddningstjänst

Förvaltningen beskriver, i budgetmaterialet för 2012, sitt arbete för att effektivisera och kostnads-effektivisera verksamheten optimalt. Jämförelsetalen i *Trygghet och säkerhet 2010* pekar på att Vilhelminas kostnader är låga jämfört med våra grannkommuner. Enligt vår mening har dock Vilhelmina kommun skurit hårt både på personal och utbildning i de bägge fjälldalarna (nödåret 2009 med omfattande besparingar får inte skapa norm). Länsstyrelsens principiella hållning är att neddragningar ej ska ske av besparingskäl, utan av förändringar i risknivå. Klimatologiska förändringar och ökad turism/stugutbyggnad pekar snarast mot ökade risknivåer.

Ur arbetsmiljösynpunkt bör man aldrig riskera att ensamarbete förekommer inom räddningsverksamhet, vilket både Arbetsmiljöverket och Brandmännens riksförbund rest stora frågetecken inför. Liksom vilken räddningsinsats en ensam brandman i spetsbilen egentligen får utföra, innan övrig inryckande räddningspersonal anlät.

I budgetremissen (s.66) förespeglas att (0+2) tjänster produceras i Saxnäs och Dikanäs, så är inte fallet. Varannan vecka är det (0+1) *en person i beredskap* och där utöver s.k. fri inryckning. Vi anser inte denna lösning är acceptabel och föreslår att Saxnäs och Dikanäs återfår kontinuerligt två (2) personer i beredskap. Vidare kan det ta upp till en timme eller mer innan ”räddningsledare A” når insatsplatsen avseende fjälldalarna.

Politiskt Alternativ rekommenderar att förmän återinrättas varvid arbetsledningen sker genom en räddningsledare/förman på plats och inte på distans via radio (återinför 1+1). Att det i egentlig mening inte finns räddningsledare på plats, är en räddningsinsats utan fysiskt närvarande arbetsledning. Vilket Brandmännens riksförbund på central nivå även ifrågasatt.

- Vi rekommenderar slutligen att utbildning och fortbildning jämföras mellan fjälldalar/tätort. Annars kommer både kompetens och ledningskompetens successivt dräneras och försvinna, vilket vi ser allvarligt på för kommunen i allmänhet och fjälldalarna i synnerhet. Budgeteras med början 2013.
- En (0,5+0,5) hel beredskapstjänst tillförs fjälldalarna under 2012 för att inledningsvis skapa (0+2) för Saxnäs och Dikanäs (med slutmålet 1+1). PA tillskjuter extraanslag om 100 tkr för detta ändamål.

2.3 Skolskjutsar för gymnasieelever bortom nuvarande linjetrafik eller ringbil

Politiskt Alternativ förordar att kommunen ger ett stöd till gymnasieelever, även om det inte är lagpliktigt. Skollagen pekar i sin programförklaring att elever ska ges likvärdiga förutsättningar för skolgången som inte ska drabba den enskilde, vilket vi anser är moraliskt vägledande. I fallet Idvattnet vill vi visa god vilja och gå till mötes halvvägs genom att bekosta morgonturen, d.v.s. den gamla linjetrafiken fortsätter de dagar den behövs. Vi avsätter 70 tkr till detta ändamål under vårterminen 2012. Den här gesten gör vi även för att planeringsförutsättningarna inte meddelades i god tid inför ht-2011. Förvaltningen bör ligga minst tre (3) månader i framförhållning. Kommunen måste vara tydlig med besked innan ungdomar börjar gymnasiet.

Farhågan som kvarstår, är att vi, Vilhelmina kommun, sänder signaler att ett fåtal av våra egna ungdomar måste flytta för att få en fungerande skolgång. Och i det avgörandet kan de mycket väl vända sig till utbildningar i andra kommuner. Om en mängd gymnasieelever åker med ordinarie skolskjuts till tätorten, tycker vi att det lilla fåtal, en, två eller tre i utmarkerna, skall ges mer likartade förutsättningar. PA:s strävan är likabehandling i en större utsträckning, än att sätta ribban vid noll kronor eller ett inackorderingstillägg. Vi tycker varje enskilt ärende skall utredas och bedömas, än att säga kategoriskt nej till stöd till skolskjutsar för gymnasieelever i utmarker bortom ringbilar och linjetrafik.

2.4 Kommunstyrelsen summering:

Förvaltningen har lämnat nettobesparingsförslag om:	- 1050 tkr
PA avstyrker två besparingar för Lärcentrum om 41+42=	+ 83 tkr (KemiA och datautb inom Lappl.vux)
PA gör ett tilläggsanslag för Räddningstjänsten:	+100 tkr (kan i värsta fall uppskjutas till 2013)
PA gör ett tilläggsanslag för skolskjuts Idvattnet om:	+ 70 tkr

	- 797 tkr (- 897 kr om räddningstjänsten nollas)

Tilläggsfinansiering KS om: **253 tkr från PA (153 tkr räddn.tj. borträknad)**

Nettokostnadsökning KS enligt verksamheternas förslag, **+ 1 450 tkr, enligt PA + 1703 tkr**

Budget efter förändring KS: **66 657 tkr, med ramhöjning enl. PA, 66 910 tkr**

3. Kultur- och utbildningsnämnden

3.1 Förskoleverksamhet

Sett till att KU-nämnden den 8/3 2011 beslöt att förskolan skulle spara 2250 tkr ur tilläggsresurs, har nämnden redan gjort en nedbantning av personaltätheten med ungefär en halv tjänst per avdelning. Förvisso har delar av denna resurs använts för bemanningen av förskolan "Kefas" som övertagits i kommunal regi, men förslaget att lägga ner Kefas och förtäta ser vi varken som en kort- eller långsiktig lösning. Vi ser inte heller förslaget som hållbart, att gå ner till en personaltäthet om 16 barn/3 personal. Vi ser också att många förskoleavdelningar kommer ha över 20 barn, när vi redan brottas med överinskrivning och inte kan uppfylla skolverkets rekommendation om 15 barn per grupp. Sett till förvaltningens konsekvensbeskrivning är vi i PA allvarligt oroad över framtidens barnomsorg i Vilhelmina. Politiskt Alternativ förordar en ramhöjning, vilket kommunfullmäktige måste ta ställning till. *Familjens hus* bör omgående projekteras och vi ser ett bibehållet "Kefas" som en övergångslösning över ett par år framåt.

I den besvärliga jakten på intäkter vill PA fördela 1,5 mkr från föreslagna ägarutdelning från VIBO. Någon annan lösning är svår att se, om inte skattehöjning skall till eller ramsänkning iaktas för socialnämnden respektive kommunstyrelsen. Alternativt måste någon verksamhet inom *Kultur och fritid* läggas ner eller drivas i annan regi, vilket vi anser bör beredas djupare, omgående, liksom en översyn av avgiftsfria lokaler. För osthyvlandet sedan 2008/2009 har nu nått sin gräns.

3.2 Grundskoleverksamheten

□ Dikanäs; flytt från "Grapexhuset" fr. ht-12. Besparing på pappret för KUN, men närmast ett nollsummespel kommunekonomiskt, så länge inte lokalen förhyrs av annan nyttjare. Grapexhusets lokaler kan inte kallställas utan kommer stå tomma. Schemaläggning kan bli problematisk om man måste anpassa sig efter förskoleklassens lediga dag (vice versa om förskoleklassens lediga dag måste förläggas för inpassning). Hemkunskapen måste även inpassas schemamässigt mot musiken. Känt är inte om någon akustisk störningsbedömning har utförts, då hemkunskapslokalen ligger "mitt i" skolbyggnaden. Befintlig musiklokal har för övrigt varit ändamålsenligt och föga störande att bedriva undervisningen i. Lika mycket en pedagogisk värderingsfråga då den inte i praktiken omsluter en koncernekonomisk besparing om 147 tkr/år.

□ Indragning av skolskjuts. Lagkrav finnes ej heller här efter grundskola är avslutad, men att mötas halvvägs med en godtagbar speciallösning är bättre än inget alls, när avstånden är betungande. Politiskt Alternativ förordar fördjupad beredning, om behov kvarstår inför hösttermin 2012 (t.ex. Fatmomakke).

3.3 Gymnasieskola

□ Den föreslagna besparingen att inte tillsätta biträdande rektorer vore en katastrof, sett till den rektorsrekrytering och "teambuilding"-tanke som genomförts respektive framförts. Skulle mot förmodan, inte lämpliga kandidater vaskas fram, kan måhända en av dessa tjänster ligga på is. Om och endast om – en verkligt lyckad rekrytering av en (1) biträdande rektor sker.

□ Vad innebär offensiv marknadsföring för Malgomajskolan? Skall medel tillskjutas till detta? Vi i Politiskt Alternativ menar att nöjda elever är den bästa marknadsföringen. Negativa rykten sprids som löpeld och sociala medier transporterar goodwill med ljusets hastighet. Vårt perspektiv är att man håller dörrar öppna till program även med få sökande och att man på inga villkor avbryter program efter ett eller två år, vilket är sämsta möjliga reklam. Det är bredd, kvalitet och kontinuitet (inget lotteri) som är grunden för attraktivitet. Att lägga ner program med få sökande, är en besparing för KUN men inte kommunkoncern- och/eller samhällsekonomiskt. Att samverka med Luspengymnasiet anser vi vara första steget i alla sammanhang, i sista hand nedläggning av program.

□ Det är av största vikt att samordningen och överföringen av verksamheter till nya sporthallen genomförs, här bör man verkligen se över om inte fler verksamheter kan inhysas, då driften å 413 tkr ej är budgeterad.

□ Politiskt Alternativ befarar att ett elevboende på Pettersbacke blir en samordningsprodukt utan verkligt innehåll, då konstruktionen har sin grund av kostnadsskäl. Omfattningen/behovet av elevboende torde vara väsentligt mer begränsad än förr och därtill bli kostsam, det har talats om 200-300 tkr. Ett stort utbud av lägenheter i Vilhelmina gör att elever efter första året lätt söker sig en egen bostad. Vi tror att attraktivt boende med en god ordnad social struktur kan skapa en lika god trygghet, där en kontaktfamilj, social sammankomster (tex. gemensamma frukostar på skolan m.m.) kan vara ett fullgott alternativ.

3.4 Kultur och fritid

- ☐ Om en minskning av utbetalningar av lönebidrag sker med 14 tkr, med bortfall av en halv tjänst, då faller kommunskatteintäkter bort med cirka 15-20 tkr. Naturligtvis kan vederbörande drabbad person få annan ersättning, det är okänt, varvid kommunalskattemedel återges på så vis, men förmodligen till lägre belopp. Men största farhågan är att personer med någon form av funktionsnedsättning, utan meningsfull sysselsättning, flyttar från Vilhelmina. Kommun- och samhällsekoniskt verkar denna besparing vara ett nollsummespel, i värsta fall en förlust.
- ☐ Politiskt Alternativ understyker med emfas att politiken ska gå vidare med besparingsförslaget frysta hyror för alla kommunala verksamheter i Folkets Hus. För *Kultur och fritid* simhallen, med 90 tkr i besparing, samt för biblioteket, 55 tkr, en total besparing om 145 tkr. Vilket kan sättas i relation till vad KU-nämnden beslutade 25/10 2011, att lägga besparingar på 88 tkr.
- ☐ Med dagens situation av utbredd psykosocial ohälsa och tilltagande missbruk bland ungdomar, tror vi inte på en neddragning av personalstyrkan på fritidsgården, där man idag samverkar med flera parter som en del av preventionsarbetet.
- ☐ Vi tror inte på att minska budgeten för kulturarrangemang med 30 tkr. Kommun- och samhällsekoniskt ger dessa pengar ett betydligt större mervärde och utväxling.

3.5 Summering KU-nämnden

- ☐ Förvaltningen har lämnat nettobesparingsförslag om: - 1079 tkr (som sägs hålla ny ram)
 - ☐ PA avstyrker besparing för en förskoleavdelning: + 1500 tkr
(och avstyrker därmed personaltäthet 16/3 till förmån för 15/3)
 - ☐ PA avstyrker besparing Kultur och fritid lönebidrag +14 tkr
 - ☐ Dikanäs/Gräpexlokalens flytt måste återberedas koncernekonomiskt
 - ☐ Indragning skolskjuts, kvarstår behov – vidarebered ärendet.
 - ☐ Beredning av kostnader för elevboende på Pettersbacke fr ht -12
 - ☐ PA tillstyrker frysning av hyra för lokaler Folkets Hus (90+55) - 145 tkr
- PA:s nettobesparingsförslag + 290 tkr

Tilläggsfinansiering KUN från PA om: **1369 tkr**

Budget efter förändring KUN: **187 769 tkr**, med ramhöjning enl PA, **189 138 tkr**

4. Socialnämnden

4.1 Individ- och familjeomsorgen (IFO)

En arbetsgrupp har presenterat ett mycket intressant material som senare ledningsgruppen tog ställning till. Ärendet skickades vidare till kommunstyrelsen för vidareberedning men tycks ha strandat på vägen. Idagsläget, som vi har förstått saken, kommer IFO utreda och föreslå hur en förbättrad prevention kan ske och hur den ska organiseras. Behovet av en alkohol- och drogsamordnare har även påtalats flerfaldt från många håll under flera år. Fram till dess ett nytt konkret förslag presenteras, vill Politiskt Alternativ förstärka IFO med en ½ kuratorstjänst och en ½ tjänst fältassistent under 2012 eller fram till dess en ny modell konkretiseras. Kostnad 800 tkr.

4.2 Immigrationservice

Politiskt Alternativ ser inga fördelar med att samla all verksamhet ”under ett tak” genom att flytta Immigrationservice till Strandvägen 18D. Tvärtom förlorar man den naturliga samverkan och närheten till Lärcentrum, som är navet i utbildning och fortbildning, för merparten nyanlända, vare sig de är ensamkommande flyktingbarn eller kvotflyktingar. Vi hänvisar än en gång till förvaltningens yttrande i omorganisationsfrågan.

4.3 Summering Socialnämnden

Budgetramen om 166 830 tkr har nedskrivits till 166 200 tkr, vilken förvaltningen inkommit med förslag att balansera.

Politiskt Alternativ har inget att erinra men föreslår en ramhöjning med 800 tkr till IFO, för att förstärka det preventiva arbetet.

Ny föreslagen ram med tilläggsanslag: **167 000 tkr**

5. Miljö och byggnadsnämnden

Inga anmärkningar, kommentarer eller förslag.

6. Summering av tilläggsanslag, budget 2012, från Politiskt Alternativ

Totalt föreslår Politiskt Alternativ en ramhöjning om: 253 tkr (KS)
1369 tkr (KUN)
800 tkr (SN)

2422 tkr

Förslaget är att öka intäkterna under 2012 medelst en ägarutdelning från VIBO AB till Vilhelmina kommun om 2,5 miljoner kr.